

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Državni proračun

Pretekli teden je minister za finance predložil Narodni skupščini proračun za bodoče proračunsko leto, ki traja od 1. aprila 1933 do 1. aprila 1934. Predloženi državni proračun je skoro za 1 milijardo dinarjev nižji od letošnjega proračuna in za 3 milijarde Din nižji od lanskega.

Znižanje državnega proračuna je posledica splošne gospodarske krize: kjer ni dovolj dohodkov, tam tudi ne more biti dosti dajatev (davkov), kjer pa se ne nabira dovolj davčnih dohodkov v javnih blagajnah, tam tudi ne more biti mnogo izdatkov iz njih.

Pri svojih dohodkih in izdatkih ne more državna uprava prav nič drugače računati kakor vsak posameznik. Kmeti gospodari od svojega pridelka najprej to, kar bo pojedla njegova družina, potem to, kar ga stane režija (posli, delavci, davki itd.) in šele ostanek lahko porabi za manj potrebne stvari ali pa za prihranek. In če hoče ostati gospodar, mora od svojih za sebe namenjenih dohodkov in od izdatkov za posle tako dolgo ščipati proč, da doseže ravnotežje, ali pa gre na boben.

Prav tako mora delati tudi država. Splošni gospodarski položaj in nizke cene poljskih pridelkov narekujejo skrajno varčnost, ker je davčna moč največjega davkoplačevalca, t. j. kmeta, zadnja leta hudo opešala. Zato pa je neobhodno potrebno, da se ravna državna uprava pri svojih izdatkih po svojih dohodkih in če je verjetno, da bo dohodkov malo, mora začeti varčevati in vse še tako utemeljene ali zaželjene izdatke črtati, če se le da.

Pri izdatkih, ki so jih prej izkazovali državni proračuni, se najbolje vidi, koliko so nekdanje strankarske vlade grešile samo v državnem gospodarstvu. Ogromno število uradništva, ki ga izdržuje in plačuje država, niti zdaleka ni potrebno, pa bo uprava vseeno tekla v redu. Toliko število uradništva pa smo dobili, ker je prej morala in tudi hotela vsaka stranka, ki je bila na vladi, nabasati v državne službe čim več svojih sposobnih (in še več nesposobnih) pristašev, da jih je preskrbela na javne stroške. Tu se bi dalo mnogo prihraniti, čeprav ne nenekrat, ampak polagoma, brez prehudih pretresov.

Posebno poglavje v starih proračunih tvorijo tiste nesrečne »podpore«. Če se je znašlo kod n. pr. nekaj pevcov, so že ustanovili svoje društvo, ki je zahtevalo »podporo«, češ da širi kulturo... Če bi bilo denarja preveč, bi človek nič ne rekel proti takim in podobnim podporam; sedaj pa za take stvari ni denarja.

In še vse polno je raznih naprav in ustanov, ki so sicer prav dobre in koristne same na sebi, niso pa neobhodno potrebne. Vse take ustanove itd. morajo računati s tem, da jih država zaenkrat ne bo mogla več vzdrževati in tudi ne podpirati.

Za vlado in za parlament je sedanjí pro-

račun trd oreh in prevzemati odgovornost za znižanje izdatkov ni prijetna stvar. Toda kar se mora zgoditi, to mora biti, če je še tako neprijetno; treba bo ljudem le povedati in razložiti, da mora sedanja vlada žalibog popravljati grehe starih strankarskih vlad in predvsem mora napraviti konec nesmiselnemu razmetavanju javnega denarja.

Najvažnejše postavke novega državnega proračuna so sledeče:

Splošni državni izdatki

	Din
1. Vrhovna državna uprava	151,553.223
2. Pokojnine in invalidnine	915,738.432
3. Državni dolgovi	1.187,228.820
4. Ministrstvo pravde	358,514.186
5. Ministrstvo prosvete	784,671.999
6. Ministrstvo za zun. zadeve	120,973.717
7. Ministrstvo za notr. zadeve	551,114.183
8. Ministrstvo za finance	303,207.958
9. Ministrstvo za vojsko in morarico	2.001,900.000
10. Ministrstvo za gradbe	164,420.900
11. Ministrstvo za promet	152,530.804
12. Ministrstvo za kmetijstvo	61,896.584
13. Ministrstvo za trgovino in industrijo	45,429.487
14. Ministrstvo za soc. politiko	150,756.418
15. Ministrstvo za telesno vzgojo	14,970.000
16. Proračunski rezervni krediti	25,000.000
Skupaj	6.989,896.910
lansko leto	7.575,120.665
letos manj	585,223.755

Izdatki državnih podjetij in ustanov

1. Ministrstvo za prosveto	23,683.082
2. Ministrstvo za finance	539,267.212
3. Ministrstvo za promet	2.458,386.644
4. Ministrstvo za kmetijstvo	55,343.195
5. Ministrstvo za trgovino in industrijo	16,254.252
6. Ministrstvo za šume in rudnike	31,711.489
7. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje	53,783.395
Skupaj	3.448,429.669
lansko leto	3.748,079.135
letos manj	299,649.666

Planinka čaj

Bahovec olajša in preprečuje nadloge staranja, ker daje žilam prožnost, razredča kri, preprečuje poapnenje žil, pospešuje cirkulacijo krvi in ohrani do visoke starosti nezmanjšano delovno sposobnost. — Zavitek Din 20.— v apotekah.

Ne silite v mesta

Pred vojno in še bolj po vojni opazujemo leto za letom vsako jesen v naših mestih velik dotok ljudi z dežele v mesta. Kakor hitro je delo na polju končano, takrat začne splošno preseljevanje, ker menijo delovni, a brezposelni ljudje, da bodo čez zimo lažje dobili delo v mestnih industrijskih podjetjih kakor pa na kmetih.

Nekdaj se je morebiti res dobil čez zimo v mestu kakšen zaslužek. Dandanes pa je stvar vsa drugačna: danes je v mestih mnogo manj dela kakor ga je na deželi, in kar ga je, je od sile slabo plačano!

Mnogo je ljudi, ki računajo na to, da bodo živeli v mestu kaj lahko in prijetno od samih podpor, češ v mestih so dobri ljudje, ki radi dajejo. Res je to: v mestih živi precej dobro srčnih ljudi, toda ti ljudje so danes večinoma sami tako na psu, da si komaj odtrgajo od svojih pičlih dohodkov kakšen dinar. Kje naj pa jemljejo? V mestu ni tako kakor to menijo ponekod še danes preprosti kmeti ljudje, da ima »gospoda« tistih par sto dinarjev, kolikor ima mesečne plače, samo za zabavo, ampak si mora za ta denar plačati živež do zadnjega krompirja, potem pa še stanovanje in obleko — kaj naj pa ostane? Resnica je ta, da so mestni ljudje dajali in še dajejo, če morejo; toda če je prosilec le preveč, se izprazni tudi največja vreča, in danes smo že tako daleč, da (vsaj v Ljubljani) mnogo hišnih gospodarjev zahteva, da morajo biti hišna vrata tudi podnevi vedno zaklenjena, samo da se otresejo prevelikega števila prosilcev!

Najhujši pa je vsako jesen naval žensk v mesta z dežele. Razumljivo je pač, če mlado kri mika tisti nesrečni »kino«, potem plesi in podobne stvari. To so pa stvari, ki stanejo denar — denarja naj pa služkinje v mestu ne pričakujejo preveč! Služba je v sedanjí splošni stiski malo in še manj je dobrih služb, ker iz dobre službe nobena ženska ne gre — kje in kako naj se potem neizkušeno kmetisko dekle v mestu preživi, dokler je brez dela? Navadno se razvijajo potem stvari tako, da lačno dekle nasede kakšnemu »kavalirju« (ali po domače: kakšni mestni barabi), ki nekaj časa prevlačuje ubogo deklino od beznice do beznice, dokler je ne prime policija in je ne pošlje domov, ali pa se znajde nekega dne v bolnišnici, ali pa v kakšni »hiši« daleč kje na Balkanu, odkoder se ne vrne nikdar več...

Jako lepa in hvaležna naloga vseh duhovnikov, učiteljev, županov itd. bi bila, če bi kmetiskim ljudem, zlasti pa dekletom, povedali takrat, ko se zglašujejo pri njih za poselske knjige, odkrito in naravnost povedali, da tuji svet ni domača skromna vas, ter da bi jim razložili, kaj jih po svetu vse čaka. Povedo naj jim pa tudi, naj se v svojih stiskah, če jih preganja nesreča, ne zatekajo v varstvo raznih »kavalirjev«, ampak naj se obrnejo na policijo ali na katerokoli oblast, da bodo mogli reveži in reve vsaj nazaj domov. Tudi ta socialna naloga je važna, veliko bolj važna kakor pa razne »podpore«.

Kmet, vojna in mir

Brezdvomno požre vsem narodom največ denarja oboroževanje in »razorožitvenec« ali »mirovne« konference. To je že tako slepomišenje in nesramno varanje človeške družbe, da je že skrajni čas, o tem nekaj spregovoriti.

Človek, ki ljubi svojo grudo, dasi je ta v Italiji, in svoj dom v Jugoslaviji čez vse, ki z veseljem dela od noči do noči in še v noč, kljub skoro neznosnim mejnim prilikam in zaprekam svobodnega razvoja, ta človek, zgubi veselje do nadaljnjega dela, da mu pogled zasanja v daljavo, da roka popusti toporišče, ko začne premišljati tole:

V vojni sem videl grozote, videl prekopana in od granat razrita polja, videl do tal razdejane domove. Da so prej lepi in ponosni domovi postali groblje, cvetoča in skrbno obdelana polja puščave, je bilo treba samo trenutek časa, samo bežni trenutek je bil vmes med končanjem razvoja in začetkom razdejavanja. Še so mi v spominu proklamacije, razna navdušena gesla, ter razni navdušeni govori neodgovornih ljudi, ki so bogateli v zaledju. Ljudje pa od teh »navdušenec« pijani in brez lastne misli in volje so razdejali stotisoče domov in pomorili milijone onih, ki so prej srečno živeli v domovih in domovini...

Danes imam dom, že davno zgrajen od svojih prednikov, imam zemljo obdelano skrbno in očiščeno kamenja in grmovja — imam domovino. Jutri izbruhne vojna. Samo en trenutek med mirom in vojno, Spet se bodo pojavili isti navdušeni govori in vzpodbujanja, nato pa, isto uničevanje. Kot kmet sem plačeval davke, prideloval z znojem živež iz zemlje, da so mi ga potem za tisti denar, ki sem ga dal za davke, pokupili in napolnili skladišča. Zdaj ko smo toliko let pridno delali, da smo mogli skovati vojsko, zdaj pa pojdi še ti...

Greš — daleč od doma! Pustiš družino, ki gre tudi daleč od doma. Na domu prvi dan bojna črta, na drugi druga, sovražnikova bojna črta. Sam druge domove uničuješ, gaziš skozi celo pokrajino, cela dežela je uničena. Mogoče je bila parola vojne ravno za osvoboditev te dežele — zdaj je osvobodjena. Pred osvoboditvijo so imeli vsi svoje domove, vsi so bili zdravi in živi, po osvoboditvi niti ena družina ni več cela, niti en dom ne stoji več, niti ena njiva ni brez jarkov in grobišč. V zaledju pa je med tem zrastle vojni dobičkarjev ko gobje po dežju — ti in pa par desetih literatov, bo proslavljalo zmago armad...

Prideš morda živ domov, brat ali dva sta padla, v barakah je umrl oče, mati, sestra, otroci ali žena, ostala družina se od nekeod privleče s kaljo boleznimi. Dom izravan z zemljo, polje steptano, prekopano, spremenjeno v pokopališče. Uničen, s krvavečim srcem premišljuješ, kaj zdaj, gledaš po nabiti puški ali primerni rogovili na drevesu. Med tem pa se trebušasti vojni dobičkarji po gostilnah, kavarnah in restavracijah pogovarjajo o delitvi vojnega plena in se trkajo na prsa. Naša je zmagal!

V teku dvanajstih let je bilo že toliko »mirovnih« in »razorožitvenih« konferenc, da bi nam moral biti mir že več kot zasan. Toda rezultat je ravno nasproten. Zdaj je morala šele neka država predlagati premirje za 10 let, da se bodo mogle konference v miru nadaljevati. In še ni gotovo, če bodo to premirje vse države sprejele.

Ko bi bile maske, za katerimi te pijavke človeške družbe vodijo usodo te družbe, vidne bi bile izoblikovane v najgrše stvore na zemlji. Par desetih ljudi, ki misli, da ima patent na vse dobrote na svetu in ki jim je mir ali nemir zemlje popolnoma vseeno, poleg vsega pa še pod vplivom nekaj velekapitalističnih fabrikantov orožja, sklepa o bodočnosti človeške družbe. Napram družbi ne nosijo nobene odgovornosti; če zanetijo Evropo, bodo že našli kak prostor, kjer ne bo gorelo.

In če bi bil njihov namen še tako trden delati za mir, je to doseči izključeno pri sedanjih naci-

jonalno-šovinistični in fašistični vzgoji narodov. Ako bi se tudi v resnici dosegla kakšna razorožitev, ni to za mir popolnoma nič pridobljeno (ogromne koristi za naše žepke bi seveda tudi bilo). Četudi se uniči vse strelno orožje, je vojna pri zgoraj navedeni vzgoji, neizogibna. Kajti, če so ljudje nahujskani drug na drugega, se lahko prav tako pobijajo s koli ali podavijo z rokami in požgejo domove, kakor pa z najmodernejšim orožjem. Nasprotna je pa v bratstvu in enakopravnosti vzgojenih ljudih vsako orožje za vojsko brezpredmetno.

Kmet nosi pretežno breme za vojsko v miru in v vojni, pa se vse to sklepa in sklene popolnoma brez njega. Toda vprašajte njega (kmeta) in ostalo maso, pa boste znali skleniti mir v Ženevi, Laussani itd. in drugih letoviščih. Če bi mi kmetje sklepali o razorožitvi in miru, bi najprej popolnoma reformirali šole. Vsak pouk, ki bi povečeval junaštva narodov in posameznikov, ki so se po današnjih pojmi odlikovali v vojski, naj bi bil prepovedan, vsako vojsko bi morali ožigosati kot najbolj barbarsko dobo človeštva. Goreti bi morale grmade knjig, uničiti bi se moralo vse, ki količkaj vzpodbuja bojno razpoloženje. V vsa društva in organizacije bi se moral uvesti duh mednarodnega sožitja, da se more en narod dvigniti samo z dviganjem vseh narodov, da smo vsi bratje, da se moramo ljubiti itd. Vsem živečim ljudem, ki bi se ne mogli sprijazniti z novo mislijo miru, bi se moralo onemogočiti vsako javno delovanje. Namesto bojno razpoloženih armad bi zadostovala mednarodna milica, ki bi človeštvu zagotovila miren razvoj in bi bila le bolj za parado. Povprečno bi se računi držav znižali najmanj za polovico, za ravno toliko bi se olajšala bremena davkoplačevalcev.

To so samo osnove, na podlagi katerih vodi pot k miru. Samo od vzgoje je odvisen mir in razorožitev. In ta vzgoja bi se morala začeti nankrat vsaj na polovici zemlje, toliko držav pa je gotovo zastopanih na mirovni konferencah. In če se tvorca teh konferenc pri sklepanju »nemiruc« ne čuti odgovorne masi, ki si želi miru, naj se pri sklepanju za mir isto tako čuti odgovorne osebami, katerim iz dobičkaželjnosti mir ne gre v njihov račun. Mir bi pozdravila neprimerno večja masa, kot pa samo nevarnost vojne.

Če pa bi kljub bodoči vzgoji prišle dve ali več držav do konflikta, bi se ta lahko rešil s kakšno tekmo, n. pr. z rokoborbo, če že mora sila odločiti. Sicer se pa lahko zbere vse polno drugih tekem.

Tako približno si domišlja vojno in mir preprost kmet na meji, kajti v tej dušljivi in negotovi atmosferi nam mineva veselje do dela. Kmet mora videti najdalje v bodočnost, če hoče z uspehom napredovati.

Janko Kavalar.

Tudi tehnična stran povzroča krizo!

V tem pogledu opazimo naravnost nasprotujočih si mnenj. Medtem ko se eden vseprek hujuje nad stroji kot največjem zlu današnjega časa, pojasnjuje drugi, da je stroj sam na sebi človeštvu nenadomestljiva dobrota, samo da njegove dobrote mesto vsi — pobaše v žep običajno le sam podjetnik.

Kakor ne drži pavšalna trditev prvega, tako tudi slednjemu pobijajo njegove slavošpeve prav številne in porazne izjeme. Res je namreč, da bi bila velika nesmisel zavreči poleg drugega kar vse slamorezne kakor živalne in pletilne stroje;

nadalje razdreti železnice in raztolči pisalne stroje toda, istočasno je tudi res, da imamo na svetu na milijone in milijarde denarja investiranega v stroje, kateri so vse prej kakor človeštvu koristni, — pa makar, da se njihova dobra stran še bolj pravično porazdeli!

Oglejmo si v podkrepitev gorajšnje ugotovitve nekaj praktičnih primerov:

a) Posestnik N. N. ima samo 2 ha celokupne letne košnje, a si v dobri veri nabavi najmodernejši kosilni stroj. Da je preje vse to pokosil, posušil in spravil, je bilo treba izvršiti ca. 25 delovnih dni (5 ljudi po 5 dni). Sedaj res pokosi s par konji v 3—5 urah — kljub temu pa za vse drugo delo mora vzdrževati prav isto število delavnih moči kakor preje. Pač pa mu letno odpade ca. Din 600— na amortizacijo in ca. Din 400— na obrestovanje od Din 6000—, katere je vložil v stroj. Toraj zato, da mu ni treba par dni držati treh koscev, mora dobiti več grabljič, njegova modernizacija pa mu skozi celo leto zožuje dragoceni prostor v gospodarski shrambi, sam ima vsako leto skoro en tisočak manj v žepu, odnosno toliko večji dolg napram posojiljojemalcu.

b) V tovarni N. N. postavijo nov stroj, kateri vzame 20 nastavljenecem zaslužek. Ta stroj pa tudi ne dela zastoj, ampak stane morda samo 5% manj, kakor znaša prihranek na odpuščenih delavcih. Podjetniku je seveda šlo predvsem za onih 5%, kar znese letno ca. 10.000 Din, zato pa ima človeška družba v breme 20 življenjapolnih in dela žejnih brodolomcev, katerih »socialna« pravica do životarjenja pa jo stane letno najmanj Din 100.000—. Ako bi torej podjetnik ves dobiček novega stroja vrnil človeški družbi v obliki toliko večjih javnih dajatev (davkov), bi ista še vedno bila na ogromni gmotni izgubi, brez da prištevamo neodpušljiv moralni greh, ko dela zmožne ljudi proti njihovi volji pretvarjamo v obžalovanja vredne berače.

c) Bančni ravnatelj N. N. si je nabavil motorno vozilo, ker ne mara zaostajati v tozadevni tekmi svojih tovarišev. Čeprav ima tako krasno plačo, da bi igrala kril potrebe celokupne svoje družine, mu ta nestvor sodobnega »napredka« že v začetku druge polovice vsakega meseca izsesa sleherni stotak. Preje se je mogel z železnico ali avtobusom podajati na 100 km dolge izlete, sedaj pa koncem meseca morda nima niti toliko, da bi se brez predjuma mogel poslužiti cestne železnice — hoteč se osebno opravičiti radi zastale najemnine za garažo! In kaj ima javnost od slednjega? Sicer res plača par tisočakov letne takse, potroši nekaj inozemskega olja, bencina in pnevmatike, da, še par stotakov za razna popravila na mehničnem »vsezbou« — vendar pa že z eno samo daljšo turo takole spomladi, ko vprav odjenjuje zmrzlina, napravi tako gorostasno škodo na cestah, da že teh ne odtehtajo vse dobre strani avtomobila! Kaj pa nepregledne nezgode, oviranje neobhodnega prometa, strah ljudi kakor živali, onečaščenje zdravstvenih oziror, onesnaženje ljudi, kateri morajo mimo za svojim kruhom itd. (Tvorec teh ugotovitev je tudi to stran moderne »pridobitve« obojestransko praktično preizkusil, vsled česar tem trdnjše vztraja tudi na tem neodpušljivem grehu sodobnih zablod.)

Takih in podobnih primerov pa imamo krog sebe v nepregledni izbiri, zato že nehajmo enkrat gledati na vsesplošno krizo kot nekako višjo silo, proti kateri smo morda brez moči. Prav vsakemu in tudi skoraj ob vsakem koraku se nudi prilika, da skuša popravljati napake, ki smo jih prav vse doslej prizadevali v svoji »visoki« modrosti. Zlasti pa je sveta naloga, da jih odstranjujejo vsi oni, kateri imajo na razpolago več moči — a na svoji vesti zato tudi toliko več dolžnosti!

Tine.

Zapeka. Vseučiliške klinike potrjujejo, da naravna »Franc-Jozefovac« grenčica, zlasti v srednji in visoki starosti izborna čisti želodec in čreva.

Franjo Pavlica:

Tekmovanje kmečke mladine

Tekom letošnjega poletja je priredila »Zveza kmetijskih fantov in deklet« velike in pomembne slavnosti. Slavnosti pravim zato, ker se pri vseh ostalih podeželskih veseljah slavi vse prej, kot kmečko delo, na teh prireditvah pa je ravno kmečko delo predmet vsega slavlja.

V »Društvi kmetijskih fantov in deklet« se odgaja, tekmuje, izključno samo odrasla mladina. Dandanašnji pa vemo, da prihaja iz naših šol že nekako opredeljena deca, ki ji že v naprej določijo, kje in kako se bo nadalje odgajala. Radi tega mislim, da bi se moralo s praktično vzgojo mladine pričeti že v nežni mladosti in to potem krožkov ali društev, katerih namen je predvsem strogo kmetijski.

V zadnjih izdajah Kmetijskega lista se je dotaknil tega vprašanja g. Janko Furlan, kjer svetuje starišem, naj ne silijo v bodoče z deco samo v takozvani »gospodski stan«. Najlepši vzgled nam pa daje v tem pogledu Danska, ki je že zdavnaj prenapolnjena s šolano inteligenco. Na Danskem je postalo vsako delo častno in tako najdeš med obrtniškim paraščajem večje število otrok iz gospodskih hiš kot iz kmetijskih. Kmetijska mladež se pa oklepa svoje grude in nerada gre iz doma v mesto. Dansko kmetijsko mladino ne vzgojuje toliko šola, kot dom in društvo.

Pri nas se torej tekmuje, kdo bo prej in dobro pokosil ali požel, na Danskem gredo pa v tekmo, kdo bo več pridelal na polju. V okraju je n. pr. društvo, ki se bavi z vzgojo žitaric, okopavin in detelje. Vsako leto razpiše društvo konkurz o tekmovalstvu mladine na posamezne kulture. Tekmovalcem na čelu stoji društvena strokovna komisija, ki obstoji navadno iz razumnih kmetovalcev in sodelovanja nekakega sreskega ekonoma. Stariši, ki so priglasili svojo deco v tekmovalstvo, so dolžni izpolniti v naprej vse zahteve društvenega odbora. Tako n. pr. dati na razpolago del domače njive sinku ali hčerki, ki bo tekmovala, gnojila, semenje, orodje in končno še kupiti darilo, s katerim bo njihov otrok nagradjen.

Med letom pregleda strokovna komisija tekmovalne parcele, da se prepriča, ali je vrsta od vrste pravilna pri eni ali drugi kulturi, kako je zemlja obdelana, gnojena, ali je razdalja med semeni bila pravilna, dalje koliko je število delavnih ur itd. Koncem leta se pregleda še pridelek, ki pride navadno na okrajno društveno razstavo, preračuna izdatke in dohodke, da se dokaže tudi rentabilnost dotične kulture.

Odlikovanje ali nagrajevanje tekmovalcev navadno ni javno in se vrši po določitvi odbora v domačnosti. Prisostvoval sem na takih domačih slavnostih, ki se vrše tako-le: v okrašenih sobi, ki ima na sredini mize navadno lep šopek žita, sedi vsa družina, tudi sosedje in sorodniki pridejo. Po končani obilni večerji (pri Dancih je pač vsaka obilna), vstane gospodar in pove v svojem govoru pomen tega večera, nakar preide na kritiko in delitev nagrad. Gledalci so gledali očeta, ki častita mlademu sinku ali hčerki, kakor tudi njihovim praktikantom, ki so pri hiši, če so se odlikovali. Torej ne samo lastna deca, tudi tuja tamkaj praktikujoča mladež lahko tekmuje in tudi zanjo mora gospodar nakupiti darila. Darila so navadno manjši praktični predmeti, kakor: ura, termometer, barometer, nož, škarje, žlica, doza itd. Na vsakem predmetu je zaznamovano udeleževanje, na čem je bil uspeh dosežen in datum. Ni čudno, od kod toliko lepih spominov, ki krasijo dansko hišo, če pričanja z nabiranjem darov že otrok in če se izoblikuje pozneje v moža, ki ni kulturn samo na zunaj ampak tudi na znotraj, po svojem blagem srcu. In ker je ta kmet odgojen samozavestno, odloča tudi sam o svoji

usodi, zlasti pa v svoji kmetijski politiki, kjer ni mesta koritarjem! Tudi ne najdeš na Danskem človeka, ki bi zmogel zasedati kar po več služ-

benih mest naenkrat. To je ono pravo kmetijsko združništvo in socialna politika, kjer ima kmet kruha, ima ga pa tudi delavec in gospod!

Kmečka mladina in pijančevanje

Majhna je slovenska zemlja, kakor po površini, tako po prebivalstvu. Kruta usoda jo že skozi stoletja zasleduje in ji ne pusti, da bi vsi njeni prebivalci uživali narodno svobodo.

Lepa je govorica, ki jo govori slovenski narod, lepi so običaji in navade, ki so še ohranjene med narodom.

Krasna je slovenska zemlja, kjer živi komaj milijon sinov in hčera slovenske matere. Naši pesniki: Vodnik, Prešeren, Gregorčič in drugi, nam zapovedujejo ljubiti to rodno zemljo.

Bogata je dežela. Belo-snežni vrhovi Alp in Karavank se visoko vzpenjajo v nebo. Jezera, kopališča in letovišča ji privabljajo tujcev, ki odnašajo svoje vtise v daljne kraje, celo preko morja.

Pšenica, rž, koruza, krumpir in mnogo drugih kulturnih rastlin krasi to zemljo. Ko je Bog delil te kulture posameznim pokrajinam, tudi ni pozabil pokloniti Slovincem žlahtne trte, ki daje dobro pijačo. Mogoče bi storil mnogo boljše, če bi nam podaril kaj drugega, ker tedaj ne bi bilo toliko gorja, ki ga povzroča ta žlahtna kapljica.

Celo narodne popevke imamo o rujnem vincu. Vse ga zauživa, mlado in staro. Obstojna navada, da ga pokuša že otrok ob rojstvu. Potem ni čudno, če je Slovenec že v zgodnji mladosti pijanec.

Prehajam na žalostno dejstvo, ki Slovence ne odlikuje, nasprotno, mnogo nam škoduje pri vseh vrlinah, ki jih imamo. Inozemstvu je znano: Slovenija ima polno cerkva, še več pa pijancev.

Tako tragično zopet ni, ali resnica je, da je v nekaterih krajih zašla mera zauživanja alkohola predaleč. Treba je samo pogledati v dnevne časnike. Ni dneva, ko ne bi imeli prilike čitati novic o raznih nelepah dejanjih slovenskega fanta. In največ takih deliktov se izvrši v pijanosti.

Nočem, da bi se opustilo zauživanje alkohola, hočem le, da se slovenski fant, ki bodi ponos Slovenstva, nauči zmernosti.

Zahtevati več, bi bilo preveč, ker z nadaljnjo zahtevo bi hotel uničiti gostilničarski stan, kar bi še ne bilo najhujše. Smrtne rane bi zadal producentu tega pridelka, ki je kmet. Nočem propagirati za nobena treznostna društva, le opozoriti hočem vse prizadete in tudi one, ki se danes zanimajo za kmetijsko vas, da je treba pretrgati nit nečastni preteklosti s pogledom na pijančevanje. Smatram, da je to za današnji čas, ko se vrši preobrazba na vsem področju človekovega življenja, pomembna in važna naloga ter dolžnost vseh onih, ki so za povzdigo

vzgoje in izobrazbe v naši vasi. Z uspešnim delom bomo doprinesli slovenski zemlji velik napredek in novo odliko naroda, ki nam bo vsem v čast in dobrobit.

Geslo nam bodi: zmernost! Bodimo zmerni v zauživanju alkohola. Posledica se bo hitro pokazala. Mnogo manj bo konfliktov, ki nastanejo po preveliki količini zaužitega vina in sorodnih vrst. Sodnije bodo mnogo bolj prazne, kazniške celice brez rekonvalescentov. Saj pravijo, kar si človek v treznosti ne upa povedati, pove v pijanosti. Kake posledice rodi tako postopanje, vprašajte one, ki le v pijanem stanju odpirajo usta. Vse polno jih je po cestah.

Vihtenje noža, palic in drugih reči, ki prinašajo smrtne žrtve, lahko in težko ranjene, napolnjujejo jetnišnice, imajo svoj pričetek v pijanosti.

Ne trpi samo oni, ki je prizadet, nego trpi ves narod, najbolj pa trpi ugled vasi.

Ali naj bodo časniki zato tukaj, da se njih vesti izpopolnjujejo s tragičnimi dogodki iz našega podeželja? Ne! S svojim nečastnim obnašanjem daje dežela novinarskim reporterjem poceni novice, katerih ni treba honorirati in obenem zakriva še mnogo hujše pijančevanje po mestih.

Kmetijska mladina, ne pusti se onečasti s takimi dejanji. Iztrezni se! Če imaš že toliko lepih lastnosti, pridaj jim še zmernost. Nikomur ne boš škodovala, narodu le koristila! Bog nam ni dal vinske trte, da njen sad zlorabljam, nego darilo je bilo izredno, ker je vedel, da bo narod moral mnogo pretrpeti in bo njegova pot posajena s trnjem in zato nam je dal žlahtno kapljico, da nas v težkih trenutkih krepča in razveseljuje — v mejah zmernosti in poveča kmetov letni dohodek.

Danes ko se povsod kmetijska mladina organizira, bodi ji ena izmed prvih nalog, da opere ta madež, ker ga nosijo prizadeti in neprizadeti. In ravno z delom na društvenem polju je to mogoče izvesti. Sestanki, izleti, kulturne prireditve, so sredstva za dosego cilja. Proč z izrekom: in vino veritas (v vinu je resnica)! Izrek velja le za neznačajneže, nikakor pa ne za trden in pravi kmetijski karakter.

Še mnogo drugih argumentov bi lahko napisal v prilog vsega navedenega. Mislim pa, da niso potrebni, ker je slovensko pijančevanje že preveč naslikano, napisano in vedno povdarjeno.

Dolžnost vseh kmečkih pristašev je, da posvečajo pri svojem delu veliko pažnjo tudi v tej smeri, ker nesporno je za nas vse, da se kmetijski stan mora sprostiti tega madeža!

Kreft Vlado.

Novice

Mesto banovinskega cestarja je razpisano za območje sreskega odbora litijskega (Trojane-Izlake-Kandrše) do vrh klanca nad Vačami v skupni izmeni 6.600 kilometrov. Interesente opozarjamo na razpis v 91. številki »Službenega lista«.

Težka nesreča. V Orehovici pod Gorjanci je vozil drva posestnikov sin Ivan Lavrič. Po nesreči je prišel pod voz, pri čemer je zadobil težke poškodbe.

V južnih krajih naše države je zadnje dni nastopilo zelo mrzlo vreme. Po hribih in višjih legah leži povsod sneg.

»Reven« berač. Ljubljanska policija je te dni prišla nekega nadležnega berača. Ko so ga pozneje preiskali, so našli pri njem nič manj kot 3 »jurje«.

Divji prašiči in volkovi so se številno pojavili v okolici Bugojna v Bosni. Zlasti mnogo škode so prizadeli kmetom.

Zopet nož. Pretekli teden se je delavec Smolnikar iz Šmartnega pri Kamniku vračal od vasovanja. Na poti proti domu ga je napadel neznanec z nožem in ga težko ramil v prsa in rebra.

V Naklem pri Kranju je ženi Marjeti Pahor spodrsnilo, ko je ležala na pod. Padla je več metrov globoko in si pri padcu zlomila hrbtenico.

Parnik »Napred«, last neke družbe iz Kotora, so zaplenili, ker je bila družba dolžna mornarjem okoli 200.000 na plačah.

Dva nova luksuzna predmeta. Finančni minister je izdal odredbo, po kateri je smatrati avtomobil (razen tovornega) in milo, ki velja kg več kot 30 Din, za luksuzna predmeta.

Plodovita revščina. V Studenicah pri Trebnjem je revna Jeričeva gospodinja te dni rodila trojčke, troje deklic. Ker je Jeričeva družina zelo revna, je ta obilni blagoslov res »neroden«. Toda poštene ljudje so in ostanejo poštene; »bogata in višja« družba si v takih slučajih ve pomagati in se tudi razume na »sistem enega ali dveh otrok«.

Živalske kužne bolezni v dravski banovini. 10. t. m. je bila v dravski banovini svinjska kuga na 173 dvorcih, svinjska rdečica na 41, gniloba čebelnih zalege na 4, vranični prisad, steklina in perutninska kolera pa vsaka na enem.

Najel ga je, da bi namestu njega odsedel kazen. V Novem Sadu je bil Koloman Zelič obsojen na tri mesece zapora, pa je najel drugega, da bi namestu njega odsedel kazen. Oblasti so pa prišle slepariji na sled in zdaj bo Zeliču kazen seveda zvišana.

Čudna sprememba. Neki družini v Rači pri Sarajevu se je rodil otrok in babica je izjavila, da je deček. Starši so ga odnesli h krstu in dobil je ime Milan. Ko so se pa vrnili od krsta, so opazili, da je deklica.

Grozna smrt deklice. V selu Ilancih pri Pančevu se je na grozen način smrtno ponesrečila neka osemletna deklica. Boječ se kazni se je skrila v krušno peč. Naslednje jutro so zakurili za peko. Nenadno se je iz peči zaslislal obupen krik. Z grozo je gospodinja spoznala glas svoje hčerke in jo s težavo potegnila iz peči. Otrok pa je bil že grozno opečen ter je kmalu podlegel opeklinam. Deklica je brezdvomno v peči zaspala in se prebudila šele ko je bila rešitev že prepozna.

Otrok padel na razbeljeno peč. Preteklo nedeljo je padel 6letni posestnikov sin Franc Podergajs v Šmarjeti pri Celju doma v sobi na zakurjeno železno peč in se močno opeknel po obrazu.

Velika tatvina. Pletarska zadruga v Ptuj, ki ima nasade v mestnem logu, je že dalj časa opazala, da nekdo krade zelene kulturne vrbe, katerih je bilo pokradenih okoli 3000 kg in trpi zadruga škode okoli 2500 Din. Tatovi so vrbe kar z vozom odpeljali.

V smrt, ker ji oče ni poslal plašča. V Zagrebu si je končala življenje 15-letna služkinja Olga Sporiš. V smrt je šla, ker ji oče ni hotel poslati zimskega plašča.

Zanimiva prepoved. Državno tožilstvo v Zagrebu je prepovedalo razpečavanje in prodajanje knjige »Cerkvi slobodu«, ki jo je napisal znani škof dr. Josip Srebrnič.

Utonil je v jarku vode Molnar Janez iz Laško v Prekmurju.

Asfaltna cesta Beograd-Zagreb. Minister za gradbo dr. Stjepan Srkulj je razpisal natečaj za gradbo asfaltna ceste Beograd-Zagreb. Cesta bo stala 800 milijonov dinarjev. Gradnjo projektirane ceste bodo pričeli, ko do dovršen veliki most Beograd-Zemun.

Občinski arhiv v morju. Veliko senzacijo je v Biogradu ob morju in v Dalmaciji sploh povzročila vest, da so ribiči te dni ob vходу v pristanišče potegnili iz morja vrečo, v kateri so našli številne dokumente tamkajšnje občinske uprave. Ribiči so vrečo z dokumenti izročili občinskemu predstojniku. V vreči so bili tudi dokumenti nanašajoči se na delovanje bivših občinskih uprav, proti katerim je bila odrejena preiskava. Domneva se, da je dokumente vrgel v morje nekdo, ki je bil interesiran na tem, da se preiskava otežkoči.

Ljudje, ki so bolni na žolčnih, ledvičnih in kamnih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefov« grenčica sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako, da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pliberška občina na Koroškem v konkurzu. Občina Pliberk na Koroškem je v katastrofalnem denarnem položaju. Že lani so ji ostali občinarji na dolgu nad 20.000 šilingov in občina ne more izpolnjevati svojih obveznosti ter ne more spraviti skupaj 30.000 šilingov, ki so ji potrebni za plačilo obresti za dolgove. Koroška deželna hipotekarna banka je zategadelj vložila tožbo proti občini.

Nova radio postaja bo do spomladi zgrajena v Zagrebu. Vejala bo 3 milijone in 250.000. Te dni je bil na svečan način položen temeljni kamen.

Janko Furlan: ne prisk - verja, ki je vsem

Kmet

Nastopna razprava sledi kot nadaljevanje prispevkov »Najstarejši kmetški narod« in »Kmet v srednjem in novem veku«.

Bohotno in stasito drevo sloni na milijonih lasnih korenin, a mi običujemo le vidne rastlinske dele, ne da bi mislili na odlično nalogo skromnih, a neštevilnih skritih rastlinskih delov.

Kar leži od narodne skupnosti na soncu, je malenkostno, neznatno nasproti velikemu in pomembnemu, ki je skrito našim očem. Najpomembnejše prezremo.

Tudi poljedelec gradi že tisočletja pritajeno in neumorno za napredek človeštva, ker je nespremenljivo zapisano v prirodnem zakonu, da je vir življenja v sejalčevih rokah. Zgodovina, ki obravnava le politične in vojne dogodke, gre mimo ustvarjalne vrednosti poljedelca, oziroma poljedelke, ki sta ustvarjala prvo prosveto na najvažnejšem socialnem principu v razvoju narodov, — z delitvijo dela. Od njenih prvih nastankov, ki jih srečamo že v krdelih pastirjev (vodniki, čuvarji, kažipotji) gre razvoj do zagonetne delavske organizacije sodobne moderne države.

Pri delitvi dela med obema spoloma je prvotno pripadala možu težja in nevarnejša naloga: lov, ribarstvo, obramba, — ženi pa nabiranje rastlinske hrane in oskrbovanje hiše. Kot gospodinja je imela opravka z ognjem in pravico hrane. Bila je prva kuharica, torej umetnica, ki jo vedno tako visoko čislamo. Gotovo si je pri tem morala sama pomagati do posode (lončarstvo).

V zvezi z njenim opravilom stoje gotova stalna ženska dela: prinašanje vode in kuriva, teptanje in drobljenje žita itd. Saj spadajo k najstarejšim prizorom, kako hčere in dekleta, pojoč pesmi o žetvi in mletvi, o zajemanju vode itd., opravljajo težka mlinarska dela ali se s polnimi posodami vračajo proti domu.

Vedno večje pridelovanje koristnih rastlin je polagoma spremenilo razmerje in sicer na škodo žene! Ko je bila namreč divjačina na skromne ostanke izstreljana, je mož opravljal le nekatera rokodelstva in se udeleževal bojev, dočim je vse ostalo padlo na ramena žene. Šele z uvedbo živinoreje in orala je bila žena malo razbremenjena.

Način dela je vtisnil vsakemu posebne značilne poteze: ženi pridnost, varčnost, potrpežljivost itd., možu odločnost, bojevitost, hrabrost itd. Pač pa se še vedno javljajo tudi pri ženi, zlasti pri oni iz jutrovih dežel, ki vrši moška dela, samostojnost, telesna moč, odločnost, zdrav razum.

Sporodno s sposobnostmi v tehnične in praktične namene je šel razvoj notranje ali duhovne kulture. Naša prosveta je torej nadaljevanje umstvenega življenja minulih človeških rodov. Prvine prosvete, sprejete od preteklosti, so rodovi spopolnjevali in lepšali. Jezik, umetnost, vera so proizvedli tisočletij in vseh narodov in kakor neopaženo zori sad, da ne moremo natančno določiti količine dozorelosti v gotovi časovni meri, marveč zamoremo ugotoviti le končno stopnjo dozorelosti, tako neopaženo se pretakajo kulturne vrednote iz kraja v kraj, iz naroda v narod.

Nihče, torej niti noben narod, niti nobena doba si ne more in ne sme prilaščati teh vred-

not in jih smatrati za izključno svoje blago. Plod so vseh narodov in časov, da niti ne vemo, kdo ima na vsem tem največje zasluge in kje so njih začetni izrastki. Poezija (pesništvo), glasba, ples, umetnost v čarovniji so praumetnosti. A njih najstare in splošne oblike slone na delu in sicer predvsem na kmečkem delu. Prastara poezija je spojitev pretežno kmečkega dela in ritmične govornice. Iz pesmi odseva preprosto materialno delo in njegov red osobito v hišnem gospodarstvu, kjer že od nekdaj stoji v ospredju žena. Žensko, osobito žensko kmečko delo je že samo po sebi ritmično, saj gredo in so šli delovni procesi: teptanje in mletje zrnja, peka kruha, priprava jedi in pijač, uspanje otrok, obdelava tkalnega gradiva, predenje itd. po ritmu.

Delovne roke poljedelca in njegove žene so ustvarile snov umetnosti, jo barvale in oblikovale.

Kmečko delo je — pesem. Le zazrimo se v našo lepo, globoko segajočo narodno pesem, ki nas spremlja v prijetnih in težkih urah! Iz loga zveni, s polja in trate — od tam, kjer diha selo svoje posebno naravno življenje. In vsi jo smatramo za svojo lastnino. Naravno, saj smo si v najglobljem kotičku svojega hrama v najtesnejšem sorodstvu in kar ne zmore narodna beseda, to čudežno naglo spoji pesem.

Prav tukaj se srečuje naša kmečka kri.

Je pač resnica, da kar imenujemo narodno modrost in narodno umetnost, je pretežno kmečka modrost, kmečka umetnost.

Med socialnimi glavnimi skupinami: plemstvom, meščanstvom in kmetstvom, h katerim prištevamo v novodobnem gospodarskem razvoju kot četrti stan proletariat, je kmečki stan prvenstven. Ta resnica bi ne smela biti le teo-

Na Martinov sejem v Bučki so kmetje prignali nad 300 glav živine, s katero pa niso smeli na sejmišče, ker je zaradi živinske bolezni za-
branjena vsaka prodaja. S tem so bili zelo pri-
zadeti.

Tihotapee denarja so naše obmejne oblasti prijele blizu Sušaka. V kratkem času je teh are-
tacij nešteto. Vsi bi radi odnesli denar iz naše
države.

V Malem Paradižu pri Ptujju je posestniku
Arbejterju pogorela hiša.

Vlom v viničarijo. Preteklo nedeljo so vlo-
mili neznani storilci v Gruševi pri Sv. Petru v
viničarijo posestnika Franca Senekoviča. Odnegli
so posteljo z vso posetljinino, vso kuhinjsko opre-
mo in gramofon s 115 ploščami.

Na Delih je preteklo nedeljo pogorelo go-
spodarsko poslopje kmetu Markušu. Sodijo, da
je ogenj podtaknila zločinska roka.

S strihninom, strupom za podgane, se je za-
strupila neka šivilja iz Ljubljane. Kljub zdrav-
niški pomoči je izdihnila v strašnih bolečinah.

Študentje gimnazije v Banjaluki so izvršili
več vlomov in tatvin. Nekaj časa so ta posel
opravljali nemoteno. Te dni pa jih je zalotila
policija. Pri zaslišanju je bilo ugotovljeno, da
so izvršili precej vlomov in tatvin. Zlata, naša
mladina!

Huda nesreča 4-letnega fanta. Posestniški
sinček Zavec Feliks iz Dražencev pri Ptujju se
je sukal okoli zakurjenega štedilnika, na kate-
rem je bil postavljen lonec z vrelo vodo. Naen-
krat je potegnil k sebi lonec, in vrelo voda se
je zlila nanj.

Vesti iz sveta

Nad Črnim morjem je te dni divjal hud
vihar. Več ladij se je potopilo.

Stavbena nesreča. V nekem italijanskem
mestu se je podrla hiša in pod seboj pokopala
deset ljudi.

Demonstracije je v Bukarešti priredilo okoli
sto dijakov. Pobili so šipe na grškem poslani-
štvu. Demonstrirali pa so proti razsodbi v So-
lunu, pri kateri je bil morilec nekega Rumuna
oprosčen.

retično priznanje in spoštovanje, ki pa se prak-
tično docela zaigra.

Kmet je osnova, temelj vsem ostalim social-
nim skupinam. Lahko si predstavljamo narod
iz samih kmetov (Buri, Norvežani, primitivni
narodi), a nobenega naroda brez njih. Saj je
malo držav — Anglija, Belgija, Saška —, kjer bi
ne bil kmet v večini. Kjer pa to ni, preti nevar-
nost narodnemu življenju, ruši se stalnost imetja
in idealov. Kaj predstavljajo mogočna mesta,
ki grabijo v svoje naročje sveža, sočna telesa,
ki se tam boje za življenje, omahujejo in pada-
jo! To so bolj tvornice telesne in moralne smrti,
ki ustvarjajo le nova vprašanja: stanovanjsko
krizo, tekmo, bedo, bolezni, smrt. —

Kaj pa predstavlja pojem »kmet«
(kmetija)?

Ameriški farmer, ki kolonizira in obdeluje
obsežne površine zemlje s strojem, — skromen
zemljiški posestnik, ki si lahko vso zemljo v par
dneh obdela z jarmom mršavih krav, — bajtar,
ki se neprestano ozira za zaslužkom, — zemlje-
delec-fabrikant ali celo vrtnar: vsi ti so ravno
tako malo v pravem smislu kmetje, kakor vele-
posestnik, ki dela s stroji in stotinami najetih
delavcev.

Kmetija je stalno podedovano do-
movje s prastarimi šegami, običaji, tra-
dicijska je hiša s posebnim svojim življe-
njem. Kmet je samonikla naravna grča,
gospod svoje primerno velike zemlje,
ki jo po svoje ljubi in ceni. Ne živi v
izobilju in ne sme imeti luksuzne go-
lovine. Noseč v sebi čut prostosti in
neodvisnosti, izvestno mero razpolo-
ženja in moči, nosi svoj kmečko-kra-
jevski pečat in ono duševno ravno-

Nova ameriška križarka je bila te dni splav-
ljena v morje. Križarka je izdelana na najmo-
dernejši način ter opremljena z vsemi tehnič-
nimi izumi. Razorožitev?

Po vsej Bolgariji je zadnje dni nastopil
hud mraz. Ponekod je že tudi zapadlo precej
snega.

Specialist za kirurgijo

dr. Černič Mirko

šef kir. odd. drž. bolnice

ordinira od 14. do 16. ure (razen nedelj in praznikov)

v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 10/II.

Telefon 29-42.

Zdravilni aparati: višinsko sonce, diatermija, tonisator,
žarnica »Hala«, enterocleaner, »Radium-emanator«.

20.000 alkoholnih »zločincev«. V prihodnjih
tednih bodo izpustili iz finskih zaporov okoli
20.000 zločincev, ki so se pregrešili proti pro-
hibitivnim ukrepom. S tem činom bo doba alko-
holne prepovedi na Finskem dokončno zaklju-
čena. Finske ječe so bile zaradi alkoholnih pre-
stopkov prenapolnjene in so se začele polagoma
prazniti šele, odkar je na podlagi ljudskega gla-
sovanja padel zadevni zakon.

5000 kg rož za liter olja. Bolgarska letina
rož je bila letos tako slaba, da je treba za 1 l
rožnega olja namestu običajnih 4 kar 5000 kg
rož. Kg rožnega olja stane danes približno 400
dolarjev.

Nesreča s čolnom. Pretekli teden je odrinilo
z večjim čolnom na odprto morje proti južnemu
Gotlandu 18 mladih ljudi, kmečkih sinov in de-
lavcev v starosti od 15 do 24 let. Bili so name-
njeni obiskati rusko flotilo. Ker pa je imel
čoln pokvarjen stroj, so čolnarji razpeli jadro
in ga obračali po vetru. O čolnarjih ni še no-
benega sledu. Ker so te dni divjali v tamošnjih
krajih tudi viharji, se svojci pogrešanih bojijo,
da so čolnarji postali žrtev neurja. Pogrešance
iščejo tudi letala, vendar doslej brez uspeha.

vesje, ki je vsem drugim socialnim
skupinam tuje. Ves njegov svet je v
njem in iz njega. Edino takó se more
on dvigniti do one stopnje znosljivosti
in trpljenja, kjer zraste njegovo juna-
štvo do umetnosti.

Zavest lastnine je sicer pri tem očita, dočim
pri drugem ne prihaja do izraza, a nahaja se
vedno. Ta zavest je nujno potrebna in ni isto-
vetna z onim mestnega gospoda. V njej je tesna
vez z zemljo, kar ustvarja v njem neko celoto
in skladnost. —

V strašnem vojnem pokolju smo se lahko
podrobno prepričali, kakšen osnovni pomen tiči
v njem za prehrano človeštva. Podčrtati mora-
mo sicer že splošno znano resnico, da je kmet
(ozir. zemljedelec vobče) edini, ki reči s po-
močjo prirode ustvarja. Vse druge pridob-
bitne skupine le predelajo, preobliči.

Kmet pa je še nekaj več, za človeštvo neiz-
merno več: On je sicer neopazni naravni,
a popolni in stalno delujoči*obnavlja-
lec človeštva.

Kakor neusahljiv vrelec je, ki neprestano
krepi, sveži, poživilja in obnavlja človeštvo ter
mu izroča zdravje, moč in značaje. Kmet je za
celokupnost pričuvena (rezervna) skladnica teles-
nih in npravnstvenih energij. Dasi so mesta z
ozirom na zdravstvene razmere daleč pred de-
želo, vendar prihaja poživiljenje prav z dežele.
Če je umrljivost na deželi večja od one mest,
razlagajmo si ta pojav tako-le:

Dežela izroča mestom najlepše starostne
dobe in najjačje zdravje. Doma ostajajo starejši
in otroci, to je oni, iz katerih smrt največ za-
jema. Poglejmo v stanovanjske prostore naših

Naš čas je »divji«. Na Trgu republike v Bra-
tislavi so zgradili šestnadstropno hišo v 26 de-
lovnih dneh. V tem kratkem času so pozidali ne
le zidove in stene, ampak so tudi napeljali cen-
tralno kurjavo, elektriko, vodo in plin.

Napad na vlak, ki je vozil premog, je bil iz-
vršen pri Petrokovu na Poljskem. Bil pa je odbit
s strelja straže, ki je spremljala vlak.

Hud tajfun je preteklo dni divjal na Japon-
skem. Poleg velike gmotne škode, je prišlo ob
življenje okoli 140 ljudi.

Drag pasji pogreb ali višek človeške ne-
umnosti. V Ameriki je nek vzgojitelj psov izdal
za pogreb nekega svojega psa okoli 75.000 di-
narjev. Truplo psa so pokopali v krsti ki je ve-
ljala 30.000, drugo so pa menda porabili za sed-
mino, ka-li? Pa presodite, ali ni res človeška
neumnost najbogatejša človekova lastnina!

Avtomobilske nesreče na Dunaju. V okto-
bru je bilo na Dunaju 400 avtomobilskih nesreč.
Med njimi se je 11 primerov končalo smrtno.

Na Češkoslovaškem je mnogo ženskih sodni-
kov v državni službi. Radi tega je izšel odlok, ki
pravi, da morajo biti ženski sodniki pri izvrševa-
nju svoje službe enako oblečeni kot so moški: v
talar, ki sega do gležnjev in belo jopico, pod ka-
tero je zavezana črna kravata.

Na begu iz Rusije so obmejne ruske straže
ubile osem ruskih kmetov, ki so hoteli pobegniti
na Poljsko.

Svinje odkrile zločin? V gozdu pri vasi Lu-
poglava blizu Zagreba so svinje, ki so se ondi
pasle izkopale izpod kamna truplo neznanega
človeka, ki je že razpadalo. Vsi znaki so kazali,
da gre za zločin, ki je bil slučajno odkrit.

Ruski letalski rekord. Ruski letalec Golovin
je ostal v zraku na letalu brez motorja in z enim
potnikom 10 ur in 56 minut ter je 2 uri letel v
nočni temi. Golovin je tako izboljšal svetovni
rekord Nemca Schultza iz leta 1926 za 95 minut

Kobilice na Kanarskih otokih. Na Kanar-
ske otoke so priletele kobilice v gostih rojih.
Prebivalstvo otokov je brez moči proti njim.
Poslanci zahtevajo od parlamenta 100.000 peset
kredita, ki se bo porabil deloma kot podpora
za uničevanje kobilic, deloma kot odškodnina
kmetom, ki so jim kobilice uničile vse pridelke.

kmečkih domov, oziroma v siromašne koč, kjer
domuje v vlažnih, tesnih in zadetih prostorih
vseprek: staro in mlado, moški in ženske,
zdravi in bolni.

Če pregledamo rodovnik mestnega prebival-
stva, tehnikov, trgovcev večjega pomena, znan-
stvenikov, umetnikov in stikamo za njih dedi ali
pradedi, gotovo pridemo v pretežnih slučajih do
selske koče. Že drugo pokolenje izhaja iz kmeta,
oziroma se v njem pretaka doberšen del kmečke
krvi. Da navedemo le nekaj primerov, imenu-
jemo Kanta in Hebbila (filozofa), Bismarcka,
Moltke-ja (državnika). Zgodovinska junakinja
Ivana Dark s pridevkom Orleanska, ki je sto-
pila na mesto slabiča francoskega kraljeviča
Karla VII. in je v 15. stoletju osvobodila od An-
gležev trdnjavo Orleans, je bila kmečko dekle.

Če kateri narod, nosimo Slovenci izključno
kmečko kri. Naše znanstveno in umetniško polje
so orali in orjejo skoraj sami kmečki sinovi.
Sicer pa se krvni sokovi kmetstva odražajo z
našega zunanjega lica: pogled, kretnje, glas itd.,
vse priča, odkod smo.

Neki zgodovinar umetnosti je pisal, da vsi
veliki umetniki nosijo kmečko kri. Slovenci pa
lahko dostavimo: Slovenski umetniki imajo pre-
težno kri revne kmečke matere.

Pred njo, siromašno selsko koč, naj bi vsi,
ki sede na odličnih mestih, upognili kolena,
revni slovenski materi naj bi postavili najlepši
spomenik. Njeno življenje je naša slava in naša
— sramota; naša slava, ker nam je dala toliko
lepega in dobrega, naša sramota, ker ji ne nudi-
mo lepše in boljše plati življenja. Da, ženjalni
možje so izšli iz naročja ubožnih, s številno deco
obdarjenih in v trpljenju uvelih kmečko-delav-
skih mater.

Gospodarstvo

Današnje mišljenje o krizi

Vsak dan nam prinese listi nova mišljenja in nove načine, kako rešiti sedanjo gospodarsko krizo. Tisoči in tisoči delujejo na tem vprašanju in kljub temu imamo še 20 milijonov ljudi brez posla. Nas zanima predvsem naš položaj, oziroma položaj našega gospodarstva.

Mi lahko mirne duše trdimo, da bi naša kriza bila najmanj za 50% rešena, ako bi znali le tako urediti, kot so to naredili v tujini.

Samo pogledimo malo naokrog, na tisoče je tujih delavcev, raznih namišljenih strokovnjakov in vsega takega, kar odjeda našim ljudem kruh. Pri nas je močno razvita industrija, a v tej industriji so nameščeni na vodilnih mestih sami tujci, naši ljudje imajo samo slabša mesta. Po drugi strani pa vidimo, da so po uradih večinoma samo ženske in to tudi še take, katerih možje so na dobrih mestih in imajo 3—4000 Din plače. Ljudje, ki imajo po 3—4 službe in jim vsaka nese po par tisoč, kar bi zadostovalo za življenje 4 družinam, so navadno najbolj čislani gospodje, ki prejemajo taka mesta v plačilo za zasluge na »narodnem« polju. Stari penzionisti sede na mestih, kamor spadajo mlade, agilne sile, ki so zmožne še več kakor samo prejemati plačo. Radi tega je pa tudi vse naše gospodarstvo v čakanju na neki čudež, ki mora priti, če ne prej, pa ko bo naše gospodarstvo popolnoma na tleh.

Trgi se nam zapirajo in to po naši lastni krivdi, ker ne znamo postreči kupca. Nihče se še ni brigal za to, da bi se vsaj v malem poučil, kam gre naše blago in kaj je z njimi na trgu. Tako kot so trgovali pred 100 leti, tako se trguje še danes in se bo še trgovalo.

Ali imamo mi sploh pojem, kako urediti našo proizvodnjo, da bo odgovarjala trgu? Ne. Ker pri nas ni še nobenemu padlo na misel, da bi proučeval naše razmere na gospodarskem polju. K nam pridejo tujci in vidijo vse in se čudijo, da je pri nas sploh kriza pri bogastvu, ki ga imamo in ki leži neplodno. A mi nismo niti začeli shovati na tem polju.

Glavna napaka našega gospodarstva tiči v naši gospodarski neorientiranosti in začetniškem igrankanju s problemi, ki so važni za celokupno naše gospodarstvo.

V našem gospodarstvu je predpogoj, da se v kratkem času gre na delo in se postavi nekaj program dela in to s posebnim obzirom na kmetijstvo in panoge, ki kažejo, da so rentabilne. Postaviti je treba načrt, katerega je treba izvesti do skrajnosti in do najmanjše podrobnosti. V tem načrtu naj bo predvidevan postopen razvoj posameznih panog in po drugi strani je našo kmetijsko mladino vzgajati v gospodarskem duhu in jo naučiti na samostojno gospodarsko snovanje in presojanje problemov, ki se tičejo našega politično-gospodarskega življenja.

Nič ne pomaga čakati in gledati, v gospodarstvu so samo oni močni, ki delajo in snujejo in ki svoje delo znajo izvesti do konca.

Davek na kmetijsko mleto moko

Finančni minister je letos poleti z uredbo o skupnem davku na poslovni promet določil, da se mora tudi od moko, ki se izmelje iz žita, ki ga kmet prinese v mlenje za lastno porabo, plačati prometni davek 6 par pri kilogramu (odnosno 2 pari pri koruzni moki). — Glede na neupravičenost in nevzdržnost tega davka so naši narodni poslanci napravili vse potrebne korake, da se to obdavčenje ukine. Ko uredba ni bila preklicana, je naša delegacija v narodni skupščini pripravila tudi tozadevno interpelacijo, ki pa je medtem postala nepotrebna, ker je bil te dni predpis znatno omiljen na ta način, da se sedaj plača v mlinih le 2-odstotni davek od mlinarjevega zasluga.

Članom Vzajemne pomoči v likvidaciji

Članom »Vzajemne pomoči«. Agencija Avala objavlja naslednji komunike banske uprave: Dnevnik »Jutro« z dne 13. novembra t. l. št. 265 je na strani 6. med »Domačimi vestmi« priobčil članek z naslovom: »Vzajemna pomoč«, reg. pom. blagajna v Ljubljani, javlja članom Vzajemne pomoči v likvidaciji: Kakor smo že javili, je delno bivše načelstvo, izpolnjeno, dosseglo zagotovitev, da bo dobilo vse agende bivšega načelstva, kar je pa že tudi kraljevska banska uprava meseca aprila s komunikejem, v katerem se razglasa razpust Vzajemne pomoči temu načelstvu obljubila. Kraljevska banska uprava pa ni niti z navedenim komunikejem z dne 2. aprila 1932, II. No. 1055-30 niti kakorkoli že sicer dala poslednjemu načelstvu razpuščene pomožne blagajne Vzajemna pomoč, sedaj v likvidaciji, ali pa kakemu posameznemu članu tega načelstva nikake tozadevne obljube. Potvrba navedenega komunikeja bi mogla zavesti članstvo razpuščene in sedaj v likvidaciji se nahajajoče Vzajemne pomoči, da bi se prenašli ter vstopali v novo ustanovo istega imena, še predno je nje pravni obstoj definitivno rešen. Zmogli bi utrpeli škodo, javnost pa bi mogla dobiti vtis, da je bilo in je še morda danes v intencijah kr. banske uprave, da se izroče agende bivšega poslednjega načelstva razpuščene Vzajemne pomoči novi ustanovi. Zato se članstvo razpuščene in sedaj v likvidaciji se nahajajoče reg. pom. blagajne Vzajemne pomoči v lastnem interesu svari pred prenašanjem koraki, nasedujoč nepravilnim ponkom številnih bivših zaupnikov blagajne in tudi v oglasih in letakih. Člani bivše Vzajemne pomoči morejo overovljene prepise gori navedenega komunikeja in pravomočne razpustitvene odločbe z dne 31. III. 1932, II. No. 1055-27 upogledati v poslovnih prostorih Vzajemne pomoči reg. pom. blag. v likvidaciji v Ljubljani, Borštnikov trg št. 3, I. nadstropje. — Ban: dr. Marušič.

Zavarovalne police bivše Vzajemne pomoči in Hitre pomoči v likvidaciji sprejema v svrhu nadaljnjega zavarovanja za dote in posmrtnine

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 7
Pišite takoj za pojasnilo. Za odgovor priložite znamko

SEJMI

- 28. novembra: St. Rupert, Prosenjakovci, Dolnja Lendava.
- 29. novembra: Dolnja Lendava.
- 30. novembra: Goče, Kočevje, Zelezniki, Planina, Kal, Tržič, Vače, Turjak, Celje, Rogatec, Sv. Andraž nad Ptujem.
- 3. decembra: Kamna gorica, Konjice, Križevci.

Kmetijska mladina naročaj in čitaj svojo edino mesečno revijo »Gruda«!

TEDENSKI KOLEDAR

- 27. novembra, nedelja: Virgilij.
- 28. novembra, ponedeljek: Gregor III.
- 29. novembra, torek: Saturnin.
- 30. novembra, sredo: Andrej ap.
- 1. decembra, četrtek: Praz. ujed.
- 2. decembra, petek: Bibijana.
- 3. decembra, sobota: Franc Ks.

Pravilnik za šolske podpore

Prosvetni minister je predpisal pravilnik o podeljevanju državne podpore siromašnim učencem državnih učiteljskih. Te podpore lahko dobe siromašni učenci pod pogojem, da so državljani kraljevine Jugoslavije, da imajo siromašne roditelje ali skrbnike, da so odličnega vedenja in da so končali prejšnje leto z odličnim ali prav dobrim uspehom in brez ocene dobro. Učenci siromašnih staršev ali skrbnikov, ki so končali prejšnje leto z odličnim ali prav dobrim uspehom, toda z največ tremi redi dobro in ki so lepega vedenja, lahko dobe na utemeljen predlog učiteljskega zbora polovično državno podporo. Ta podpora znaša polletno največ 1200 Din.

Omejitev pošiljanja deviz v inozemstvo

Ministrski svet je sklenil: 1. da se ukine pošiljanje deviz in valut v inozemstvo za vzdrževanje dijakov razen onih, ki jim manjkata le še dva ali en semester do konca študijev, kar pa morajo dokazati s potrdilom šolskih oblasti; 2. da se ukine pošiljanje deviz in valut v inozemstvo preko zneska, ki je dovoljen in zabeležen v potnih listih, kakor tudi pošiljanje deviz in valut v inozemstvo za vzdrževanje bolnikov v tujini, razen v primerih, če je bolezen taka, da je ni mogoče zdraviti v državi, kar je treba dokazati s potrdilom treh domačih zdravnikov; 3. da se vsa sedaj veljavna pooblastila in legitimacije za kupovanje tujih plačilnih sredstev za vzdrževanje dijakov in bolnikov v tujini ukinejo s 15. decembrom t. l. in da morajo vse osebe, ki imajo po 1. in 2. točki tega odloka pravico, da se v inozemstvu vzdržujejo z valutami in devizami, poslanimi iz naše države, najdalje do 10. decembra predložiti oddelku državnega računovodstva za devizne in valutne posle preko svojih staršev ali oskrbnikov zadevne prošnje, ki jim morajo priložiti potrdila šolskih oblasti za dijaške, potrdila zdravnikov za bolnike ter potrdila o plačanih davkih za oba primera.

Izlet v ormoško-ljutomerske gorice

Zveza gostilničarskih zadrug za Dravsko bavnino priredi dne 29. in 30. novembra t. l. izlet gostilničarjev v ormoško-ljutomerske gorice. Namen tega izleta je predvsem ta, da se gostilničarji seznani z vinogradniki in stopijo z njim v neposredne stike. Predpriprave za ta izlet so v polnem teku. Zveza je razposlala gostilničarjem svojega področja posebno okrožnico, pa tudi seznam vseh prvovrstnih vinogradnikov in v njih kletih se nahajajočih vinskih zalog. Na ta izlet so povabljeni tudi gostilničarji iz sosedne Avstrije. Od svoje strani pa se pripravljajo tudi vinogradniki prav pridno na dostojen sprejem gostov. Po predloženem načrtu despejo udeleženci dne 29. t. m. zjutraj z vlakom, ali z avtobusi v Ormož, kjer se vrši sprejem v hotelu Rajh. Po kratkem odmoru in poskušnji vina v Ormožu se podajo udeleženci proti Sv. Miklavžu, središču ormoško-ljutomerskih gor, od tam pa v posameznih grupah na okrog težeče vinske griče, kjer bodo v posameznih kletih preizkusili letošnji vinski pridelek. Pa tudi lanskega je še dovolj v zalogi. Obisk velja naslednjim gričem: Vinski vrh, Brebrovnik, Svetinja, Pavlovski vrh, Kajzar, Sv. Miklavž, Ilovec, Cerovec, vinogradno posestvo nemškega viteškega reda itd. Zatem odhod čez svetovno znani hrib Jeruzalem proti Ljutomeru in drugi dan od tam naprej proti Gornji Radgoni v slov. gorice. Gostilničarji! Zdaj se Vam nudi najlepša prilika, da se seznaniš na licu mesta z vinogradnikom in z njegovim letos posebno dobrim vinskim pridelkom. V kleti vinogradnika najdete to, kar rabite: dobro, pošteno in pristno ljutomersko kapljico po nepretirani ceni. Zato, udeležite se izleta.

Redimo telice za plemo!

V zadnji dobi se je vršil po celi Dolenjski pregled rodovniške živine (krav) montažonske pasme. Pri tej priliki se je ugotovilo, da so se od potomstva teh krav gojili večinoma le bikci, s katerimi se je vršila živahna kupčija v okoliških občinah pa tudi v južnih krajih naše države.

Člani nekaterih zadrug pa so videli vso svojo srečo le pri reji lepih bikcev, niso pa mislili na prirejo dobrih, lepih telic in krav. Večina teh lepih telic je šla pod nož. In kaj se je sedaj pokazalo? Na pregled so prišle le stare izmolzene in deloma za plemo nesposobne krave. Telic in mladih krav je bilo zelo malo. Kake posledice bo imelo to za one, ki niso mislili na to, da pri reji plemenske živine in pri izboljšanju pasme igrajo tudi krave — matere zelo veliko vlogo. Teh pa mnogi nimajo in primorani bodo telice ali krave za drag denar nakupiti in še težko jih bodo dobili. Da se temu zlu izognemo, je naša dolžnost, da si še pravočasno preskrbimo potrebne plemenske živali z lastno prirejo na ta način, da vse dobre teličke od najboljših krav mlekaric odstavimo in umno zredimo za telice in krave. Manjka nam mladih krav! Kakor redno skrbimo za obnovo bikov, tako moramo tudi skrbeti za kravji naraščaj, sicer tudi mladih bikov ne bomo imeli, ker jih ne bo imel kdo roditi. To naj bo v opomin vsem članom zadrug, ki na to niso mislili! Prihodnja premožanja nas morajo v tem prepričati.

Fran Malásek, Novo mesto.

Pregled rodovniške živine v Novem mestu

Zivinorejsko selekcijsko društvo v Novem mestu je imelo dne 4. novembra t. l. pregled rodovniške živine. Banskoupravo je zastopal g. ing. Jelačin, ki je bil tudi predsednik komisije. Prignanih je bilo 69 glav goveje živine in sicer 3 bikci, 11 telic in 55 krav. Prve nagrade so odnesli za bika: Nardin Janez iz Sel pri Toplicah, Ivan Žefran iz Gotne vasi in Grmska šola. Za krave pa: Grmska šola, Anton Osolnik iz Muhabera, pet posestnikov pa je prejelo druge nagrade in sicer: Žefran Ivan, Škerlj Marija, oba iz Gotne vasi, Prešeren Fran iz Smolenje vasi, Kulovec Ivan iz Vavte vasi, Šali Alojz iz Češče vasi, Doberdrug Elija iz Grubelj, Hrovat Janez iz Irče vasi. Ostali so dobili tretje nagrade. Vsega skupaj se je razdelilo 8220 Din. Za podeljene podpore od banovine in države ter sreskega kmetijskega odbora se ob tej priliki iskreno zahvaljujemo. Vtis, ki ga je razstavljena živina naredila na ljudi, je bil zelo velik. Ljudje so pravili, da tako lepe in enotne živine novomeško sejmišče še ni videlo!

Cene in zadruge

Ko so orali krompir in še par tednov potem, so plačevali kilogram krompirja razni nakupovalci na Dravskem polju po 45 do 50 par. Ker je to povsem nemogoča cena, pri kateri ima zemljedelec efektivno izgubo, se je nekaj vaši okrog Rač združilo v »Zadruko za vnovčevanje krompirja«.

Ustanovnemu občnemu zboru je prisostvoval tudi sreski narodni poslanec g. Anton Krejči. Že na občnem zboru je obljubil, da bo posredoval na beograjskem trgu, da bo lahko zadruga neposredno — brez prekupcev — oddala svoj krompir beograjskim konzumentom. S posredovanjem g. Krejči-ja je zadruga organizirala svojo prodajnico na beograjskem trgu in začela je pošiljati vagone krompirja na trg.

Ko so domači prekupci in trgovci to zapazili, jih je objela nemala nervoza. Kako tudi ne! Pri vsakem vagonu, ki ga zadruga prevzame od svojih članov in pošlje neposredno na trg, izgubijo svoj sigurni zaslužek. In začeli so hoditi po vaseh in kupovati bob (tako imenujejo krompir). V medsebojni tekmi — zadruga : prekupci — je cena krompirja v enem tednu narasla na 75—80 par. Kmetovalcem se je obraz razjasnil. Obup in nervoza se je iz njihovih obrazov preselila na obraze mešetarjev. Kmetovalci so postali zopet trdi možje. Imajo zaupanje v svojo zadrugo, ki je dvignila cene, če tudi je pri tem sama pretrpela izgubo, ker se ni zanesla, da bo krompir od enega do drugega dne skočil v ceni za 10 par in bo morala zadruga prevzeti na svoje rame delno izgubo, ki je nastala na ta način, da je zadruga zaključila kupčijo za več vagonov po ceni, po kateri čez par dni ni mogla kriti nakupovalne cene. Toda to so porodne bolečine vsake zadruge. Posebno še, če mora že v prvih dneh svojega obstanka vzeti na sebe take težavne naloge — prodajo na beograjskem trgu in boj z domačimi mešetarji.

Toda ne obupati! Prvi uspehi so naravnost lepi in za kmetovalce-zadružnike že neprecenljive vrednosti. Gospod poslanec Krejči se bo zavzel na merodajnem mestu, da se tej zadrugi dodeli primerna podpora, na kar se bo lahko zadruga krepko razvila. Kmetovalci — dravski poljanci, oklenite se svoje zadruge, kajti samo preko nje se boste za vedno otresli mešetarske kuratele!

Drobne gospodarske vesti

Banke v naši državi. Savez denarnih zavodov v Zagrebu je sestavil zanimivo statistiko, iz katere je posneti, da imamo v naši državi 640 bank. Pravitako pa ta izkaz beleži tudi čisti dobiček teh bank, ki znaša baje v letošnjem letu 178 milijonov dinarjev.

Tudi na Japonskem beležijo ogromen primanjkljaj v državnem proračunu.

Najnižja cena pšenici v zadnjih 70 letih. Na čičaški borzi je te dni cena pšenici nekaj časa padla prvokrat na 40 centov, kar je najnižja cena v zadnjih 70 letih. Cena pšenici je danes v Ameriki že za polovico nižja kakor pred vojno, ko je v povprečju leta 1913 znašala 90 centov. Še v letu 1929 je bila najvišja notacija v Chicagu 147 centov, v l. 1930 pa še 131 centov. Novi padec cene je pripisati poročilom o obilni letini v Avstraliji, kjer pričakujejo, da bo znašal letošnji pridelek 54,5 milijona metrskih stotov nasproti 49 milijonom stotov v lanskem letu in 42 milijonom v povprečju zadnjih pet let.

Tečaj o sajenju sadnega drevja. Sresko načelstvo v Slovenjgrašču nam poroča: V smislu zadevne uredbe so novi, pravilno urejeni sadovnjaki oproščeni od davkov. Radi tega bo načelstvo priredilo v nedeljo, dne 27. t. m. ob polenajsti uri po sv. maši v slučaju lepega vremena v St. Janžu pri Dravogradu na travniku pred »Taubenwirtom« praktičen tečaj:

1. o splošnih pogojih ureditve novih sadovnjakov;
 2. o pravilni razmeritvi sadovnjaka;
 3. o napravi jam in sajenju sadnega drevja.
- Vsi sadjarji in ljubitelji sadjarstva so vabljeni na tečaj!

Ruski ledolomilec IX se je v Belem morju potopil. 14 mož posadke je utonilo.

Žrebanja

srečk srbskega rdečega križa iz leta 1907.

Premije so zadele:

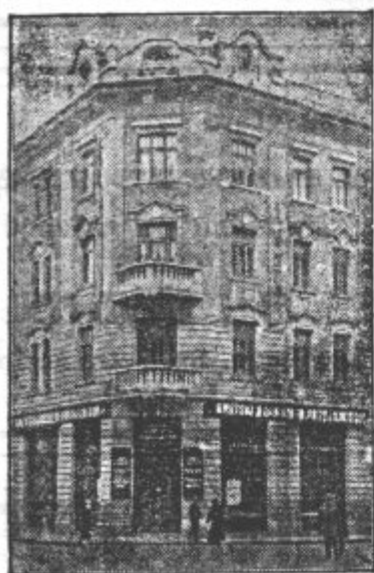
Ser.	Št.	Din	Ser.	Št.	Din	Ser.	Št.	Din
131	59	50	3249	53	50	7234	69	50
533	80	50	3985	78	50	7469	58	50
580	46	50	4082	37	50		95	50
1796	75	50	5667	10	50	7742	36	50
	96	50	5896	11	200	7991	42	50
2250	70	500	6060	18	50	8280	87	50
2290	92	25000	6381	57	50	8779	39	200
2338	4	50	6607	67	50	9377	82	1000
3050	73	200	6787	69	50	9918	7	500
3216	100	200	6862	50	200			

Amortizirane so bile:

997	1869	2408	2693	4717	6829	8499
1232	1984	2410	3726	6088	7310	9211
1580	2198	2632	3873	6206	8434	

Izplačila se vrše od 14. decembra dalje.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci!
Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajete zaslužka. »Kmetiski list«!

Kmetiski hranilni in posojilni dom

v Ljubljani
Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Račun pošt. hranil št. 14.257

Brzjavi: »KMETSKI DOM«

Telefon šte. 28-47

VLOGE na knjižice in tekoči račun
se obrestujejo po 5 1/2 % brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7 %, brez odbitka davka na rento

Stanje vlog nad 35.000.000 dinarjev // Rezerve nad 900.000 dinarjev

Jamatvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja.

POSJILA daje proti poročstvu na vknjižbo in proti zastavi premičnih in vrednostnih

papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2,

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Stomškov trg 3

Kdor oglašuje — ta napreduje!

Pri nakupu zase in za družino
se Vam priporoča domače staro
podjetje

Janko Češnik
Ljubljana
Stritarjeva-Lingarjeva ulica.

Nudi Vam največjo izbiro modnega volnena-
ga in svilnatega blaga za ženske obleke. —
Pliš, žamet, rips za montelne. Pe-
rilni modni žamet in porhant. — Za moške
obleke črni in modni kamgarn, za zimske
suknje črno, sivo in modno blago. Loden za
lovske obleke in pelerine. Ogrinjalke, pleti,
rute, šerpe, svilnate, volnene, ženilaste. —
Domači izdelek prešitih odev. Konjske plahte
in ogrski zeleni koci.

Poštenost mojega podjetja je znana.

Priporočam in nudim svoje
mlevske izdelke
po najnižjih cenah.
Sprejemam tudi domačo pšenico
v mletev in zamenjavo.
Valični mlin FRAN JUVAN
Srednje Gameljne, p. št. Vid nad Ljubljano

Provandem

Opozorilo prešičerejem!

Znameniti belgijski preparat, znan širom
sveta, ki prepreči bolezn pri svinjah in jih
zredi za 2—3 mesece poprej. Tovarna tega
izvrstnega preparata je v želji, da ga porab-
ljajo vsi rejci, vključno krizi sklenila, da po-
novno zniža cene. Izkoristite priliko in kupite
tako pri Vašem trgovcu originalno škatljo
ca. 880 gramov, ki stane sedaj samo Din 25,—,
in hitro se boste prepričali o istinitosti naših
trditve.

GARANCIJA. V slučaju neuspeha vzamemo
neizrabljeno količino nazaj in vrnemo ves
denar.

Ako ga v Vašem mestu ne dobite, pišite
nam in mi Vam pošljemo vsako količino.
Navodilo uporabe se nahaja v našem jeziku
v vsaki škatli.

Generalni zastopnik za Dravsko banovino
JOSIP JUNC, Ljubljana

Vrtača št. 4.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1933
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najsta-
rejši slovenski koledar, ki je bil
že od naših pradedov najbolj
upoštevani in je še danes najbolj
obražtan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek po-
trebuje vsak dan: Katoliški koledar s nebes-
nimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in
dnevnimi znamenji; — solnčar in lunine
mrke; — lunine spremembe; — poštne do-
ločbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke,
za pobotnice, kupne pogodbe in račune; —
konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu;
— vse sejne na Kranjskem, Koroškem, Sta-
jerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Ju-
lijski Benediji; — pregled o koncu brejosti
živine; — popis vseh važnih domačih in tujih
dogodkov v preteklem letu; — tabele za ra-
čunanje obresti; — življenjepise važnih in od-
ločilnih oseb s slikami; — oznanila predme-
tov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. —
Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh
večjih trgovinah in se lahko naroči
tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani.

L. Mikuš Ljubljana, Mestni trg 15 dežniki

Na
malo!

Na
veliko!

Ustanovljeno
1839

Zavarovalnica Rosija-Fonsier

Ljubljana, Komenskega 18
sprejme zastopnike
za vse kraje Slovenije

Laneno olje in vse v
Firnež stroko
Emaljne in spadajoče
ostale lake blago ku-
Oljnate barve pite dobro,
Lanene tropine solidno in
po zmer-
nih cenah
pri

MEDIĆ-ZANKL D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA - MEDVODE - DOMŽALE
Ekspozitura Beograd
Podružnica: Maribor, Novi Sad. Lastnik: Franjo Medić

E K O N O M

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA
V LJUBLJANI

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih
pridelkov, najfinejšo banaško in domačo
moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago
in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst
umetnih gnojil, modre
galice ter najboljšega
trboveljskega in split-
skega portland-cementa

Kolodvorska ulica števil. 7

Delo

v sedanjih težkih
časih najde vsakdo
še najboljše z ured-
bo domačega pletil-
stva v hiši. Mi da-
jemo vsakomur stal-
no delo, ker mu
izvršeno pletenino
odjemljemo, prejo
dobavimo in delo
plačujemo, kar iz-
pričuje mnogo za-
hval. — Če hočete
delati in zaslužiti,
obrnite se, prosim,
zaupno za brezplačne
prospekte na
tvrdko — Domača
pletarska industri-
ja, Josip Kališ, Ma-
ribor, Trubarjeva 2.
oddelek 34.

Posojila,

brezobrestna
za odkup zemljiško-
knjižnega dolga, na-
kup posestva in zida-
vo hiš podeljuje:
„Zadruga“
LJUBLJANA
Poštni predal 307.
Išče zastopnike!

Hlapca

vestnega in poštene-
ga, ki je vajen pri
konjih in drugih de-
lih na kmetiji, sprej-
mem z mesečno plačo
po dogovoru takoj po
novem letu
Franc Grad, posestnik
in gostiln., Zg. Kačelj
p. Dev. Marija v Polju

Kupujte
domače blago!

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

VELIKA ZALOGA

suknena blaga za moške in žen-
ske obleke. Lepa izbira svilenih
rut in različnih šerp

Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Vse vrste

zobotrebcev

kupujem po najvišjih
cenah

M. Pakič

Ljubljana, Sv. Petra nasip 27
(za vodo)

OGLASI v „Kmetem listu“ imajo siguren uspeh!